

प्रकरण - १५

**कर्तव्यावर मयत / जखमी झालेल्या पोलीस
अधिकारी - कर्मचाऱ्यांबाबत**

१५.१.१ स्वतःचे जीवन धोक्यात घालून कर्तव्य बजावणे हे पोलीसांच्या कर्तव्याचे स्वरूप आहे. सर्वसाधारणपणे यात अतिरेकी, दरोडेखोर, जबरी चोरी करणारे अशा गुन्हेगारांविरुद्ध करण्यात येणारी कारवाई, तसेच कर्तव्य बजावत असताना घडणारे अपघात यांचा समावेश होतो.

१५.१.२ सन २०१४ सालात कर्तव्य बजावत असताना मयत किंवा जखमी झालेल्या पोलीस अधिकारी / कर्मचाऱ्यांच्या संदर्भातील महाराष्ट्र राज्याची घटकनिहाय माहिती तक्ता क्र. ८५ मध्ये नमूद करण्यात आली आहे. तसेच तक्ता क्र. ८६ मध्ये हुद्दानिहाय मयत किंवा जखमी झालेल्या पोलीस अधिकारी / कर्मचाऱ्यांबाबत माहिती नमूद केली आहे. कर्तव्य बजावत असताना आपल्या प्राणाचे बलिदान दिलेल्या नागरी तसेच सशस्त्र पोलीस अधिकारी / कर्मचाऱ्यांची माहिती देखील यात नमूद केली आहे.

१५.१.३ सन २०१४ साली कर्तव्य बजावत असताना मृत्यू पावलेल्या ८२ पोलीस अधिकारी / कर्मचाऱ्यांपैकी अपघातांमध्ये ६९ (८४.१५ %), अतिरेकी कारवायांमध्ये ० (० %) मृत्यू पावले, गुन्हेगारांच्या हल्ल्यात २ (२.४४%) मृत्यू पावले. तसेच १३.१४% अधिकारी/कर्मचारी हे गुन्हेगारांनी केलेल्या हल्यांमध्ये मृत्यू पावले

१५.१.४ सन २०१४ मध्ये गडचिरोली जिल्ह्यात सर्वात जास्त म्हणजे (१२) पोलीस अधिकारी / कर्मचारी कर्तव्य बजावत असताना मयत झाले आहेत. त्याखालोखाल मुंबई शहर (६), पुणे ग्रामीण (६), अमरावती ग्रामीण (५) व यवतमाळ (४) पोलीस अधिकारी / कर्मचारी कर्तव्य बजावत असताना मयत झाले आहेत.

Chapter - 15

**POLICE PERSONNEL KILLED /
INJURED ON DUTY**

15.1.1 The very nature of policeman's job entails risk in the course of discharging their duties. These risks include operations against terrorists, extremists, robbers, dacoits and accidents as well while on duty.

15.1.2 Unit-wise information of police personnel killed or injured on duty during various operations during 2014 is given in Table No. 85. The causes of their deaths / injuries (rank-wise) are detailed in Table No. 86. The information of civilians as well as police personnel killed while performing duty is given here.

15.1.3 During 2014, 82 police personnel have been killed while performing their duties. Out of them 69 (84.15 %) have been killed in accidents, 13.41% killed in Anti LWE operation 0 (0 %), in Terrorist Operations. 2 (2.44 %) policemen have been killed in attacks by criminals.

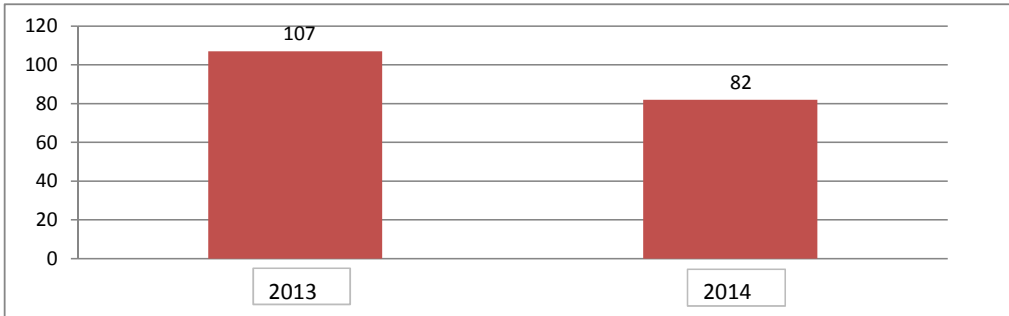
15.1.4 During 2014, the highest number of police personnel died while performing duties in Gadchiroli (12) followed by Mumbai (6), Pune Rural (6), Amravati (R) (5) and Yavatmal (4).

आलेख क्र. १५.१

सन २०१३ व २०१४ मध्ये कर्तव्यावर मयत झालेले पोलीस कर्मचारी

Chart No. 15.1

POLICE PERSONNEL KILLED ON DUTY DURING 2013 AND 2014

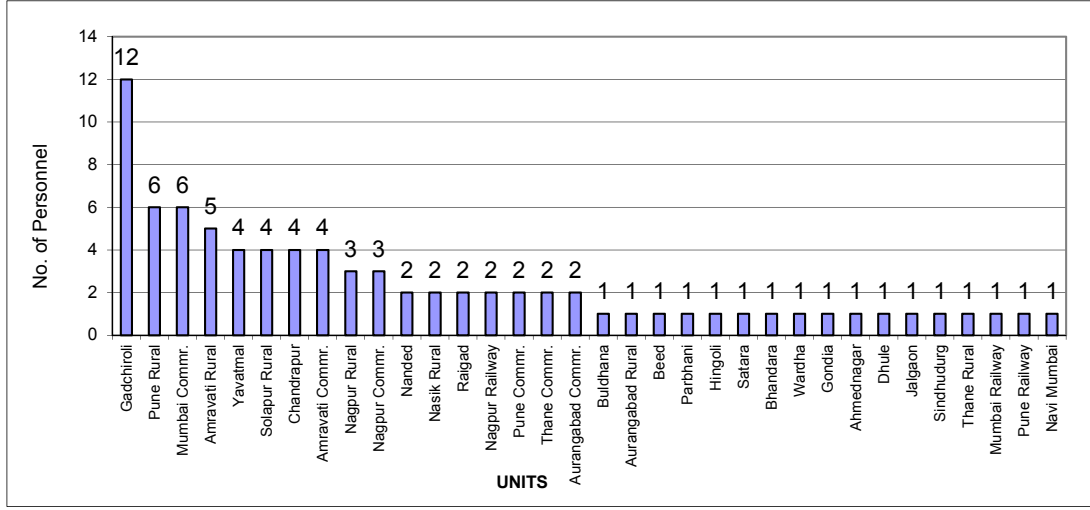

आलेख क्र. १५.२

सन २०१४ मध्ये कर्तव्यावर मयत झालेले पोलीस अधिकारी व कर्मचारी, घटक - निहाय

Chart No. 15.2

POLICE PERSONNEL KILLED ON DUTY DURING 2014, UNIT- WISE

१५.१.५ सन २०१४ सालात कर्तव्य बजावीत असताना एकूण ८२ पोलीस अधिकारी / कर्मचारी मयत झाले आहेत. त्यापैकी ७७ पोलीस कर्मचारी (पोलीस शिपाई ३८, पो. हवालदार ३४, सहा.पो.उप. निरीक्षक ५) असून २ पो.उप.निरीक्षक दर्जाचे पोलीस अधिकारी व ०३ इतर राजपत्रीत अधिकारी कर्तव्य बजावित असताना मयत झाले आहेत. सन २०१३ सालात १०७ पोलीस अधिकारी व कर्मचारी कर्तव्य बजावीत असताना मयत झाले होते.

१५.१.६ राज्यातील एकूण ९ पोलीस आयुक्तालयांच्या हद्दीत कर्तव्य बजावीत असताना एकूण २० पोलीस अधिकारी / कर्मचारी मयत झाले व एकूण ९३ कर्मचारी जखमी झाले आहेत.

कर्तव्यावर असताना जखमी झालेल्या पोलीस अधिकारी कर्मचा-यांबाबत

१५.२.१ कर्तव्य बजावीत असताना २०१४ साली राज्यात २८५ कर्मचारी जखमी झाले व २०१३ साली ६०१ कर्मचारी जखमी झाले होते. वेगवेगळ्या प्रकारचे कर्तव्य बजावीत असताना जखमी झालेल्या पोलीस अधिकारी / कर्मचा-यांबाबत घटक निहाय माहिती तक्ता क्र. ८५ मध्ये दर्शविली आहे.

15.1.5 During 2014, 82 police personnel died, while performing their duties. Out of them 77 were of other ranks (Constables 38, Head constables 34, Asstt.Sub Inspectors 5) and 2 Police Officers rank of Police Sub Inspectors and Other Gazetted Officers 3). 107 police personnel died while performing their duties during 2013 .

15.1.6 20 Police personnel lost their lives and 93 police personnel sustained injuries while performing duties in 9 Commisionerates in the State.

Police Personnel Injured on Duty

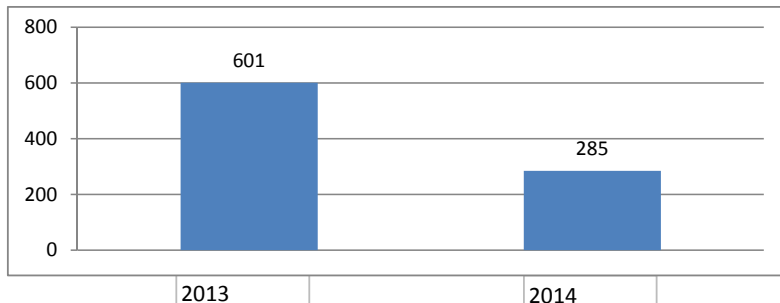
15.2.1 During 2014, 285 police personnel of various ranks sustained injuries while performing their duties in Maharashtra State, as against 601 during 2013. Unit-wise details of police personnel injured in the course of various types of duty / operations are given in Table No. 85.

आलेख क्र. १५.३

सन २०१३ व २०१४ मध्ये जखमी पोलीस अधिकारी व कर्मचारी

Chart No 15.3

POLICE PERSONNEL INJURED DURING 2013 AND 2014

१५.२.२ कर्तव्य बजावीत असताना जखमी झालेल्या सर्वात जास्त पोलीस अधिकारी /कर्मचारी गडचिरोली (४६), मुंबई शहर (४४), कोल्हापुर (२४), जळगाव (१६) व रायगड (१५) असे आहेत.

१५.२.३ एकूण जखमी पोलीस अधिकारी / कर्मचा-यांपैकी, (३५.४३%) पोलीस अधिकारी / कर्मचारी अपघातांमध्ये जखमी झाले. याशिवाय (३१.५७%) बेकायदेशीर जमावाने केलेल्या हल्ल्यात, डाव्या विचार सरणीच्या लोकांच्या हल्ल्यात (१५.०८%), गुन्हेगारांनी केलेल्या हल्ल्यात (१५.०८%), दरोडा प्रतिबंधक व इतर धाडीच्या वेळी (२.८०%) अधिकारी / कर्मचारी जखमी झाले.

१५.२.४ हुद्दा-निहाय विचार करता सर्व हुद्दांवरील पोलीस अधिकारी / कर्मचारी जखमी झाले आहेत. एकूण जखमीपैकी ६२.१०% पोलीस शिपाई (१७७), १८.५९% पोलीस हवालदार (५३), ४.९१% सहा. पोलीस उपनिरीक्षक (१४), ७.७१% पोलीस उप.निरीक्षक (२२), २.१०% पोलीस निरीक्षक (०६) तसेच ४.५६% इतर राजपत्रीत दर्जाचे अधिकारी (१३) कर्तव्य बजावीत असताना जखमी झालेले आहे.

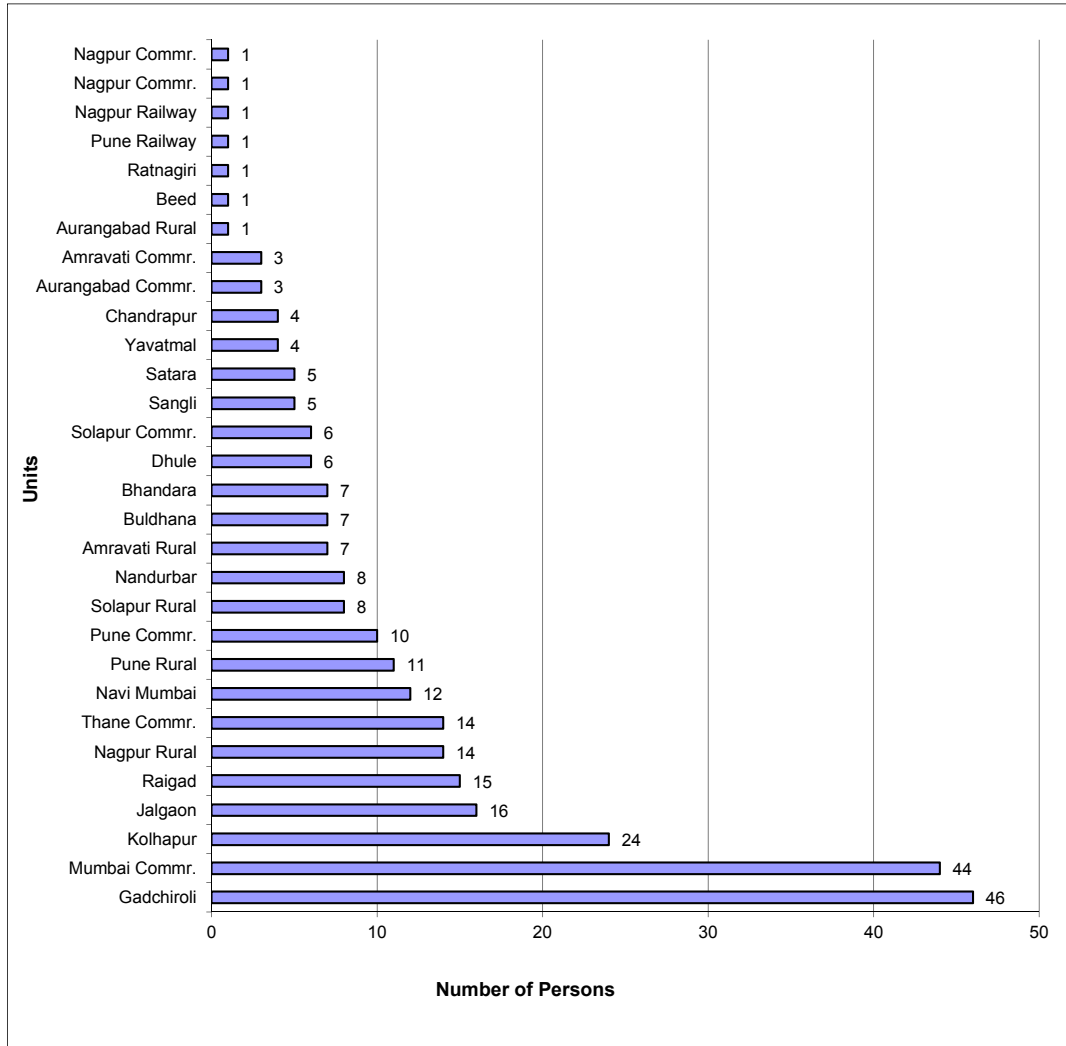
15.2.2 Unit-wise details of Police personnel injured while performing their duties are as under : Gadchiroli (46), Mumbai Commi. (44), Kolhapur (24), Jalgaon (16) and Raigad (15).

15.2.3 The maximum number of police personnel (35.43%) have been injured in accidents. The other causes responsible for injuries were, injures by riotous mob (31.57%) anti LWE operation (15.08%), Attacks by Criminals (15.08%) Anti-Dacoity and other operations (2.80%).

15.2.4 The Rank-wise profile shows that almost all categories of police personnel have been injured. Out of all the personnel who have been injured on duty, 62.10% were Police Constables (177), 18.59% were Head Constable (53), 4.91% were Asstt. Police Sub. Inspector (14), 7.71% were Police Sub Inspector (22), 2.10% were Police Inspector (06) and 4.56% were Gazetted officers (13).

आलेख क्र. १५.४

सन २०१४ मध्ये कर्तव्य बजावीत असताना जखमी पोलीस अधिकारी व कर्मचारी
Chart No. 15.4
POLICE PERSONNEL INJURED ON DUTY DURING 2014

तक्ता क्र. ८५

सन २०१४ मध्ये मयत किंवा जखमी पोलीस अधिकारी व कर्मचारी (घटक निहाय)

Table no. 85

Police Personnel Killed Or Injured On Duty During 2014 (Unit-wise)

Sr. No.	Unit	Killed							Total Cols. 3+4+5+6+7+ 8+9 =Col.10
		In Terrorist/ Extremists Operations	Anti LWE Operations	Anti dacoity & other raids	By riotous mobs	By other criminals	On border duties	In accidents	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Akola	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Amravati Rural	0	0	0	0	0	0	5	5
3	Buldhana	0	0	0	0	0	0	1	1
4	Yavatmal	0	0	0	0	0	0	4	4
5	Washim	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Amravati Range	0	0	0	0	0	0	10	10
6	Aurangabad Rural	0	0	0	0	0	0	1	1
7	Jalna	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Beed	0	0	0	0	0	0	1	1
9	Osmanabad	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Aurangabad Range	0	0	0	0	0	0	2	2
10	Nanded	0	0	0	0	0	0	2	2
11	Latur	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Parbhani	0	0	0	0	1	0	0	1
13	Hingoli	0	0	0	0	0	0	1	1
*	Nanded Range	0	0	0	0	1	0	3	4
14	Kolhapur	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Pune Rural	0	0	0	0	0	0	6	6
16	Sangli	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Satara	0	0	0	0	0	0	1	1
18	Solapur Rural	0	0	0	0	0	0	4	4
*	Kolhapur Range	0	0	0	0	0	0	11	11
19	Bhandara	0	0	0	0	0	0	1	1
20	Chandrapur	0	0	0	0	0	0	4	4
21	Nagpur Rural	0	0	0	0	0	0	3	3
22	Wardha	0	0	0	0	0	0	1	1
*	Nagpur Range	0	0	0	0	0	0	9	9
23	Gadchiroli	0	11	0	0	0	0	1	12
24	Gondia	0	0	0	0	0	0	1	1
*	Gadchiroli Range	0	11	0	0	0	0	2	13
25	Ahmednagar	0	0	0	0	0	0	1	1
26	Dhule	0	0	0	0	0	0	1	1
27	Jalgaon	0	0	0	0	0	0	1	1
28	Nasik Rural	0	0	0	0	0	0	2	2
29	Nandurbar	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Nasik Range	0	0	0	0	0	0	5	5
30	Raigad	0	0	0	0	0	0	2	2
31	Ratnagiri	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Sindhudurg	0	0	0	0	0	0	1	1
33	Thane Rural	0	0	0	0	0	0	1	1
34	Palghar	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Thane Range	0	0	0	0	0	0	4	4
35	Mumbai Railway	0	0	0	0	0	0	1	1
36	Pune Railway	0	0	0	0	0	0	1	1
37	Nagpur Railway	0	0	0	0	0	0	2	2
*	Railway Range	0	0	0	0	0	0	4	4
38	Nagpur Commr.	0	0	0	0	0	0	3	3
39	Pune Commr.	0	0	0	0	0	0	2	2
40	Thane Commr.	0	0	0	0	0	0	2	2
41	Mumbai Commr.	0	0	0	0	1	0	5	6
42	Nasik Commr.	0	0	0	0	0	0	0	0
43	Aurangabad Commr.	0	0	0	0	0	0	2	2
44	Solapur Commr.	0	0	0	0	0	0	0	0
45	Navi Mumbai	0	0	0	0	0	0	1	1
46	Amravati Commr.	0	0	0	0	0	0	4	4
*	Total Commrs.	0	0	0	0	1	0	19	20
*	Total of M.S	0	11	0	0	2	0	69	82

तक्ता क्र. ८५ (चालू)

Table no. 85 (Continued)

Sr. No.	Unit	Injured							Total Cols. 11+12+13+14+15+16+17=Col.18
		In Terrorist/Extremists Operations	Anti LWE Operations	Anti dacoity & other raids	By riotous mobs	By other criminals	On border duties	In accidents	
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Akola	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Amravati Rural	0	0	0	7	0	0	0	7
3	Buldhana	0	0	0	7	0	0	0	7
4	Yavatmal	0	0	0	0	0	0	4	4
5	Washim	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Amravati Range	0	0	0	14	0	0	4	18
6	Aurangabad Rural	0	0	0	0	0	0	1	1
7	Jalna	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Beed	0	0	0	0	1	0	0	1
9	Osmanabad	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Aurangabad Range	0	0	0	0	1	0	1	2
10	Nanded	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Latur	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Parbhani	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Hingoli	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Nanded Range	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Kolhapur	0	0	0	24	0	0	0	24
15	Pune Rural	0	0	0	9	0	0	2	11
16	Sangli	0	0	0	0	4	0	1	5
17	Satara	0	0	0	0	0	0	5	5
18	Solapur Rural	0	0	1	0	0	0	7	8
*	Kolhapur Range	0	0	1	33	4	0	15	53
19	Bhandara	0	0	1	4	0	0	2	7
20	Chandrapur	0	0	0	1	0	0	3	4
21	Nagpur Rural	0	0	0	0	12	0	2	14
22	Wardha	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Nagpur Range	0	0	1	5	12	0	7	25
23	Gadchiroli	0	43	3	0	0	0	0	46
24	Gondia	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Gadchiroli Range	0	43	3	0	0	0	0	46
25	Ahmednagar	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Dhule	0	0	0	0	0	0	6	6
27	Jalgaon	0	0	0	16	0	0	0	16
28	Nasik Rural	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Nandurbar	0	0	0	6	0	0	2	8
*	Nasik Range	0	0	0	22	0	0	8	30
30	Raigad	0	0	0	0	4	0	11	15
31	Ratnagiri	0	0	0	0	0	0	1	1
32	Sindhudurg	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Thane Rural	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Palghar	0	0	0	0	0	0	0	0
*	Thane Range	0	0	0	0	4	0	12	16
35	Mumbai Railway	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Pune Railway	0	0	0	1	0	0	0	1
37	Nagpur Railway	0	0	0	0	0	0	1	1
*	Railway Range	0	0	0	1	0	0	1	2
38	Nagpur Commr.	0	0	0	0	1	0	0	1
39	Pune Commr.	0	0	0	3	3	0	4	10
40	Thane Commr.	0	0	3	7	2	0	2	14
41	Mumbai Commr.	0	0	0	3	7	0	34	44
42	Nasik Commr.	0	0	0	0	0	0	0	0
43	Aurangabad Commr.	0	0	0	2	0	0	1	3
44	Solapur Commr.	0	0	0	0	6	0	0	6
45	Navi Mumbai	0	0	0	0	3	0	9	12
46	Amravati Commr.	0	0	0	0	0	0	3	3
*	Total Commrs.	0	0	3	15	22	0	53	93
*	Total of M.S	0	43	8	90	43	0	101	285

तक्ता क्र. ८६

सन २०१४ मध्ये कर्तव्य बजावीत असताना मयत किंवा जखमी पोलीस (हुददा निहाय)

Table 86

Police Personnel Killed Or Injured On Duty During 2014 (Rank-wise)

Sr. No.	Unit	Killed							Total Cols. 3+4+5+6+7+8+9 =Col.10
		In Terrorist/Extremists Operations	Anti LWE Operations	Anti dacoity & other raids	By riotous mobs	By other criminals	On border duties	In accidents	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	RANK								
1	Constables	0	11	0	0	2	0	25	38
2	Head-Constables	0	0	0	0	0	0	34	34
3	Assistant Sub-Inspectors	0	0	0	0	0	0	5	5
4	Sub-Inspectors	0	0	0	0	0	0	2	2
5	Inspectors	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Other Gazetted Officers	0	0	0	0	0	0	3	3
7	Total (All Ranks)	0	11	0	0	2	0	69	82

तक्ता क्र. ८६ (चालू)

Table. 86 (Continued)

Sr. No.	Unit	Injured							Total Cols. 11+12+13+14+15 +16 +17 =Col. 18
		In Terrorist/Extremists Operations	Anti LWE Operations	Anti dacoity & other raids	By riotous mobs	By other criminals	On border duties	In accidents	
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
	RANK								
1	Constables	0	32	6	56	23	0	60	177
2	Head-Constables	0	2	1	9	12	0	29	53
3	Assistant Sub-Inspectors	0	0	0	6	3	0	5	14
4	Sub-Inspectors	0	8	1	5	2	0	6	22
5	Inspectors	0	0	0	3	2	0	1	6
6	Other Gazetted Officers	0	1	0	11	1	0	0	13
7	Total (All Ranks)	0	43	8	90	43	0	101	285